
Akshara Ramayanam

అక్షరరామాయణమ్

Document Information

Text title : akShararAmAyaNam

File name : akShararAmAyaNam.itx

Category : raama

Location : doc_raama

Author : jAnaki

Proofread by : Surya Maruvada

Translated by : Surya Maruvada

Latest update : May 30, 2020

Send corrections to : sanskrit@cheerful.com

This text is prepared by volunteers and is to be used for personal study and research. The file is not to be copied or reposted without permission, for promotion of any website or individuals or for commercial purpose.

Please help to maintain respect for volunteer spirit.

Please note that proofreading is done using Devanagari version and other language/scripts are generated using **sanscript**.

August 16, 2020

sanskritdocuments.org

అక్షరరామాయణమ్

బాలిద్వీపలబ్ధం ప్రాచీనం అక్షరరామాయణం
కవిజానకీయం

ముఖవాణీ

భారతవర్షస్య ప్రాచీనేషు ఉపద్వీపేషు ఇదానీం ఇణ్ణోనేష్యాభ్యేషు
బాలిద్వీపః “బలిద్వీప” ఇతి పూర్వం ప్రసిద్ధ ఆసీత్ | తత్ర ప్రాయః
సార్ధసహస్రవర్షభ్యః పూర్వం కర్ణాటరాజస్య శ్రీధర్మస్య ఆధీపత్యం
ఆసీత్ ఇతి జ్ఞాయతే | కింఞ్చ తైవ-వైష్ణవ-శాక్త-బౌద్ధాదీనాం
సంస్కృతభాషాత్మకః వ్యవహారః అత్యంతం ఉత్తమః ఆసీత్ ఇతి చ
ప్రచీనతాశచత్ర-పాణ్డలిపిత్ర-ఖణ్డాదిభిః జ్ఞాయతే | బరోడామహారాజేన
గాయకవాడేన స్వకీయపుస్తకభాణ్డాగారాత్ ప్రాచీనాః ఖణ్డత్రుటితాః శ్లోకాః
టిప్పన్యశ్చ “బాలిద్వీపగ్రన్థాః” ఇతి సగ్గౌహ్య ప్రకాశితాః సన్తి |
తేషు “కవిజానకీ” ఇతి నామ్నా స్థితాః ఖణ్డాః త్రుటితాశ్చ సావధానం
పరిష్కృత్య, “అక్షరరామాయణమ్” ఇతి నామ్నా అత్ర ప్రకాశ్యన్తే |
అత్ర ఓం శ్రీపూర్వకైః పఞ్చాశద్వర్ణమాలాక్షరైః ఆరభ్యైః శ్లోకైః
రామాయణకథాసగ్గృహోఽపి బాలానాం అత్యంతం ఉపయోగాయ భవతి | లూ లృ
ఙ ఇ ట ఠ ఢ ణ అక్షరాణాం లిపిసన్ధరాణాం ఉపమానానాం నిరూపణేన,
“అం అః” ఇత్యాదీనాం ఫలితవర్ణరూపేణ ఉకారస్య హ్రాస్వదీర్ఘ-
ప్లుత-సంవాదేన లకారత్రయప్రయోగేణ చ ఉపయోగచమత్కారః రమణీయోఽస్తి |
కవిశ్చ జానకీనామ్ని రాజసమ్బధినీ పణ్ణితా చ ఇతి జ్ఞాయతే |
ఖణ్డత్రుటితానాం సంయోజనేన కవేరభిప్రాయానుసారేణ పరిష్కారేణ చ
“అక్షరరామాయణం” ఇదం సమ్ప్రదితం సంస్కృతశిక్షాభ్యాసపరాణాం
సర్వేషాం ప్రమోదాయ భవతి | ద్వీపాంతసంస్కృతభాషావిజ్ఞానసంశోధకానాం
చ ఉపయోగాయ భవతి |

సమ్భగ్నసన్ధానకలా ప్రశస్తా ప్రత్యాయసీ చాపి విసప్తకానామ్ |

ప్రచీనభావానువివర్తనీ సా కావ్యేషు భావ్యా సుధియాం మహిమా ॥

అరైయర్ శ్రీరామశర్మా రామానుజదాసానుదాసః

౨౪-౨-౧౯౯౬

బాలిద్వీపప్రసిద్ధం అక్షరరామాయణమ్

కవిః - జానకీ

ఓం రామలక్ష్మణౌ భ్రాతరో నమస్కృత్వా సితాసితౌ ।
వనే తస్మిన్ విచరంతౌ సీతాం చ జనకాత్మజామ్ ॥ ౧ ॥

శ్రీః ధన్యం మఙ్గల్యమాయుష్యం అలక్ష్మీకలినాశనమ్ ।
రామాయణం ప్రవక్ష్యామి మాతృకాక్షరయోజితమ్ ॥ ౨ ॥

అ ఆయోధ్యాధిపతేః పుత్రాః చత్వారస్సూర్యవర్చసః ।
రామ-లక్ష్మణ-శత్రుఘ్నాః భరతశ్చ మహాబలః ॥ ౩ ॥

ఆ ఆచారవినయోపేతాః సత్యసన్ధా దృఢవ్రతాః ।
శూరాస్సత్యప్రతిజ్ఞాశ్చ సర్వే దశరథాత్మజాః ॥ ౪ ॥

ఇ ఇఙ్గితేన తు కైకేయాః స్వపుత్రహితకామ్యయా ।
దృఢవ్రతో రాజ్ఞ ఇష్టో రామస్సంప్రస్థితో వనమ్ ॥ ౫ ॥

ఈ ఓహితేనాభిషేకేన రామస్సంప్రస్థితో వనమ్ ।
సీతా చానుగతా సాధ్వీ లక్ష్మణశ్చ మహాబలః ॥ ౬ ॥

ఉ౧ ఉపవాసపరో రామః తపస్వీ దణ్డకే వనే ।
సభార్యస్సభ్రాతృకశ్చ చచార మునిభిస్తుతః ॥ ౭ ॥

ఉ౨ ఊనశూర్పణఖాదోషాత్ రామస్య చ పరాక్రమాత్ ।
తత్ర పారాభవః కాలో రాక్షసానాముపస్థితః ॥ ౮ ॥

ఉ౩ ఊనస్తు రామవీర్యేణ రావణో నామ రాక్షసః ।
తేన దుష్టాత్మనా సీతా ఛలేనాపహతా వనే ॥ ౯ ॥

ఋ ఋషిధర్మసమాయుక్తం మారీచం నామ మాతులమ్ ।
ఆగమ్య రావణః పాపః తతస్తద్వాక్యమబ్రవీత్ ॥ ౧౦ ॥

ఋ కృతిం కృత్వా ఛలేన త్వం దూరం గచ్ఛ వనేషు మే ।
దశరథాత్మజం హత్వాఽరామం తత్ర కరోమ్యహమ్ ॥ ౧౧ ॥

- ౧ లోమా కాఞ్చనరూపేణ మృగో భూత్వా స శృంగుః |
లోభయిత్వా తు వైదేహీ వ్యహరద్ దణ్డకావనే || ౧౨ ||
- ౧౧ సీతాం కమలపత్రాక్షీ ఉపాసీనాం వనే తదా |
లృకారకుటిలో హత్వా రావణోఽగాన్నభస్తలమ్ || ౧౩ ||
- ౧౨ ఏతస్మిన్నస్తరే గృథో జటాయుర్నామ ధార్మికః |
తేన తాభ్యాం సమాఖ్యాతం సీతాయాః పరిమార్గణే || ౧౪ ||
- ౧౩ ఐశ్వర్యమదమత్రేన రావణేన ఖగాధిపమ్ |
హత్వా తస్మిన్ వనే గృథం సీతా లక్ష్మణం ప్రవేశితా || ౧౫ ||
- ౧౪ ఓఘశోకనిమగ్నస్యః సీతావత్సలరాఘవః |
కపినా హీనరాజ్యేన సుగ్రీవేణ సమాగతః || ౧౬ ||
- ౧౫ ఔషధం పరమం ప్రాప్తః సుగ్రీవో రామదర్శనాత్ |
హత్వా చ వాలినం రామః సుగ్రీవం చాభ్యషేచయత్ || ౧౭ ||
- ౧౬ అమ మహాకపిం హనూమంతం సత్యసన్ధం దృఢవ్రతమ్ |
సుగ్రీవః ప్రేషయామాస సీతాయాః పరిమార్గణే || ౧౮ ||
- ౧౭ అః హనూమాన్ వానరశ్రేష్ఠో జామ్బవాన్ కృతనిశ్చయః |
తారేయః కపిభిస్సార్థం భ్రమంతో దక్షిణాం దిశమ్ || ౧౯ ||
- ౧౮ కథయంతస్స్వప్నతాన్తం కుత్రచిత్ కాలపర్యయాత్ |
అలభ్యాఽన్తశ్చ వైదేహీం చక్రుః ప్రాయోపవేశనమ్ || ౨౦ ||
- ౧౯ ఖగస్తు సిద్ధకార్యార్థః సమ్పాతో నామ ధార్మికః |
తేన తేషాం సమాఖ్యాతం సీతాయాః పరిమార్గణే || ౨౧ ||
- ౨౦ గత్వా పారం సముద్రస్య వేగేన గరుడో యథా |
దృష్ట్వా లక్ష్మణం చ నగరీం సీతాం చ జనకాత్మజామ్ || ౨౨ ||
- ౨౧ ఘనైశ్శోకవనే దేశే సమాగత్య స మైథిలీమ్ |
హనూమాన్ లబ్ధసన్దేశో రాక్షసాన్ విన్యసూదయత్ || ౨౩ ||
- ౨౨ జకారసదృశీం కృత్వా లలాటే భృకుటిం తథా |
క్రుద్ధనేన్ద్రజితా ధీరో గృహీతో హనుమాన్ కపిః || ౨౪ ||
- ౨౩ చ చన్ద్రమణ్డలసంకృశం లాఙ్గులం తస్య రాక్షసాః |

- శుక్లైరావేష్టితం వస్త్రైః త్రైలాభ్యజ్జమదీపయన్ || ౨౫||
- చ ఛలయిత్వా తతస్సర్వాన్ రాక్షసాన్ విపులో హరిః |
లాఙ్గాలేన ప్రదీప్తేన లఙ్కామాదీపయత్ పురీమ్ || ౨౬||
- జ జలమధ్యే స నిర్వాప్య లాఙ్గాలం ప్లవగేశ్వరః |
కృతామయం పురం దగ్ధ్వా పునరాగమనోత్సుకః || ౨౭||
- ఝ ఝషాలయం సముత్క్లుప్త్య హరిరుత్తమ ఆగతః |
సిద్ధకారోఽతిత్వరితః ప్రదేశం యత్ర రాఘవః || ౨౮||
- ఞ ఞకారవదనో భూత్వా హనూమాన్ స హరీశ్వరః |
న్యవేదయదశేషేణ రాఘవాయ మహాత్మనే || ౨౯||
- ట టకారసదృశం చాపం సశరం రఘునన్దనః |
గృహీత్వా ప్రస్థితస్తూర్ణం సీతాయాః పరిమార్గణే || ౩౦||
- ఠ ఠకారాకారనేత్రాణాం హరీణామయుతవ్రతాః |
సుగ్రీవస్యాగ్రతో యాన్తి ప్రీతాః కర్తవ్యలాలసాః || ౩౧||
- డ డయన్త ఇవ వేగేన గత్వా పారం మహోదధేః |
రాఘవశ్శరముద్యమ్య పశ్చాత్త్రోపయాచితః || ౩౧||
- ఢ ఢకారసదృశీం కృత్వా లలాటే భ్రుకుటీం తదా |
హనుమానగ్రతో యాతి రాఘవస్య హితే రతః || ౩౩||
- ణ ణకారసదృశైః పద్మైః ప్రాఙ్జాలిః ప్రత్యుపస్థితః |
ఉవాచ సాగరో రామం సేతుం మమ జలే కురు || ౩౪||
- త తస్య తద్వచనం శ్రుత్వా సుగ్రీవో నశమబ్రవిత్ |
నశ! భద్రం కురుష్వ త్వం సేతుం తత్ర మహార్ణవే || ౩౫||
- ధ ధూలం మృష్టోపమం దివ్యం విశ్వకర్మసుతో నలః |
చకార సేతుం ధర్మాత్మా సాగరే మకరాలయే || ౩౬||
- ద దశయోజనవిస్తీర్ణం ఆయతం శతయోజనమ్ |
యేన వానరసేనాఽగాత్ సముత్పత్య మహోదధిమ్ || ౩౭||
- ధ ధనుర్వీర్యం సమాశ్రిత్య రాఘవస్సహ వానరైః |
రాక్షసాన్ యోధయామాస క్రోధసంరక్తలోచనః || ౩౮||

- న నగర్యాం మోఘయుద్ధాయాం రావణస్సహ రాక్షసైః ।
తతో ద్వారాద్ వినిష్క్రమ్య చకారాయోధనం మహాత్ ॥ ౩౯॥
- ప పనసశ్శరభో మైన్దో నీలో మారుతిరక్లదః ।
నానావృక్షైశ్శిలాభిశ్చ రాక్షసాన్ విన్యసూదయన్ ॥ ౪౦॥
- ఫ ఫలితైః పాదపైః కూలే రోషితాశ్శక్తితోమరైః ।
రాక్షసాః ఖణ్ణనం చక్రుః వానరాణాం చమూముఖే ॥ ౪౧॥
- బ బలవాన్ రాఘవశ్శ్రీమాన్ దశగ్రీవం జఘాన సః ।
నిహతం రావణం దృష్ట్వా విభీషణమథాబ్రవీత్ ॥ ౪౨॥
- భ భక్తోఽసి మయి రక్షేన్ద్ర! ధార్మికశ్చాపి సువ్రతః ।
ఆరాక్షసమిదం కర్మ కృతం తుష్టోఽస్మి తే విభో! ॥ ౪౩॥
- మ మయా దత్తం రాజ్యమిదం భుజ్జ్వ పూలప్యనన్దన !
సపుత్రభృత్యానుచరో భుజ్జ్వ రాజ్యమకణ్ణకమ్ ॥ ౪౪॥
- య యదర్థమయమారమ్భః కృతో మే రాక్షసేశ్వర!
తామహం ద్రష్టుమిచ్ఛామి గచ్ఛ త్వం సహలక్ష్మణః ॥ ౪౫॥
- ర రక్తః ప్రియహితే యుక్తో లక్ష్మణేన విభీషణః ।
ఆరోచయన్చ వైదేహీం కాకుత్స్థాయ మహాత్మనే ॥ ౪౬॥
- ల లక్ష్మాం ప్రవిశ్య నగరీ దదర్శ జనకాత్మజామ్ ।
కృశాం వివర్ణాం మలినాం దర్శయామాస సుప్రియామ్ ॥ ౪౭॥
- వ వరారోహం తదా దృష్ట్వా రామశ్చింతాసమన్వితః ।
అగ్నౌ విశుద్ధామాదాయ పుష్పకేణ యయౌ తతః ॥ ౪౮॥
- శ శత్రూన్ హత్వాఽతివేగేన పూర్వమాగమ్య రాఘవః ।
సన్నిగ్రామే సమాదాయ భరతం మిత్రవత్సలమ్ ॥ ౪౯॥
- ష షాఙ్గణ్యసుగతిశ్శ్రీమాన్ రాఘవస్సహ సీతయా । షడ్గుణస్సు
సజ్గతో భ్రాతృభిస్సార్ధం మాతృభిస్స సమాగతః ॥ ౫౦॥
- స సమేత్య హృష్టహృదయః పౌరజానపదైస్సహ ।
గవాం శతసహస్రాణి బ్రాహ్మణేభ్యః ప్రదత్తవాన్ ॥ ౫౧॥
- హ హతశత్రుర్మహేన్ద్ర్యాణ్యా శతకృతురివాపరః ।
శతం వర్షసహస్రాణాం రామో రాజ్యమవాసయత్ ॥ ౫౨॥

అనుబంధం:

క్ష క్షత్రం బ్రహ్మచ్యుతం జీయాత్ జీవనం జగతాం పరమ్ ।
 జ్ఞానానందమయం జ్యోతిః ఈశే తన్మాతృకాక్షరమ్ ॥ ౧॥

సపంచశతసాహస్రసంవత్సరసనాతనమ్ ।
 ప్రాజ్ఞాతృకాక్షరైశ్లోకైః సార్ధపంచాశతా స్థితమ్ ॥ ౨॥

బలిద్వీపాంతరే లబ్ధం జానకీకవినిర్మితమ్ ।
 రామేణ సంస్కృతం జీయాత్ శ్రీరామాయణమక్షరమ్ ॥ ౩॥

ఇదం బరోడానగరే రాజ్ఞా ముద్రాపితం పురా ।
 స్వీకృతం బాలబోధార్థం బాలిద్వీపప్రబంధగమ్ ॥ ౪॥

నష్టవర్ణ-విసంవాదం శమయన్ వర్ణసంకరమ్ ।
 ఊష్ణతం గువికారాన్కం అభేదం రలయోర్దిశన్ ॥ ౫॥

వ్యుదస్యన్ క్వచిదేవాత్ర శ్లోకలక్షణభిజ్ఞానమ్ ।
 ఓం శ్రీమదక్షరం రామాయణమిత్యభిధాం దిశన్ ॥ ౬॥

ప్రథమాక్షరయోగేన మాతృకాక్షరయోజనాత్ ।
 పష్టివర్ణపరీవర్తాత్ నవత్యక్షరయోజనాత్ ॥ ౭॥

తత్ర తత్ర చ సంరక్షన్ సాభిప్రాయం వచః కవేః ।
 అష్టశ్లోకీం తతః కుర్వన్ రామన్ సంస్కృతవానిదమ్ ॥ ౮॥

ఇతీదం అనుబంధసహితం బాలిద్వీపప్రసిద్ధం అక్షరరామాయణం సంపూర్ణమ్ ।

రోహిణీ - పత్రికా ॥ ౧౯౯౫-౯౬ ద్వీపాంతరసంస్కృతవిజ్ఞానం

సంపాదకః - పరిష్కారకః - ప్రకాశకశ్చ

ఆర్యయర్ శ్రీరామశర్మ,

ఉభయన్యాయవేదాంతాలంకారః

పంచభాషాకవితావల్లభః

ప్రాంశుపాలః

సర్వకారీయసంస్కృతకాలేజః మేలుకోటే ।

Akshara Ramayanam

pdf was typeset on August 16, 2020

Please send corrections to sanskrit@cheerful.com

